

6. Programma Werk en Inkomen

19 maart 2021

Inleiding

Het beleid van Gooise Meren is erop gericht dat alle inwoners kunnen meedoen. Daartoe zetten we ook de voorzieningen uit programma 6 in.

Werk

Wij streven naar een inclusieve arbeidsmarkt en willen dat meer inwoners participeren op de arbeidsmarkt, hun talenten benutten en economische zelfstandigheid bereiken. De gemeente heeft inwoners daarbij ondersteund met scholing en re-integratievoorzieningen. Wij hebben samengewerkt op lokaal en regionaal niveau met ondernemers, het onderwijs en het UWV. In 2020 zijn in samenwerking met diverse partners de arbeidsmarktbeperkingsplannen Werken aan Werk en Perspectief op Werk verder uitgevoerd en aangepast aan de ontwikkelingen van de economie en de arbeidsmarkt.

Wij ondersteunen inwoners die (tijdelijk) niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Daarbij staan eigen kracht en deelname aan de samenleving voorop. Het vinden van betaald werk is het eerste doel. Eind 2020 waren er 1187 participatiegerechtigden (de meesten zijn ook uitkeringsgerechtigden) in het bestand en ingedeeld op de treden van de Participatieladder. Daarvan hebben we de verwachting dat 213 personen kunnen uitstromen naar betaald werk.

Inkomen

Wanneer inwoners (nog) niet in staat zijn om betaald werk te verrichten worden zij ondersteund met een wettelijke inkomensvoorziening zoals een bijstanduitkering. De gemeente heeft daarnaast voor hen miniregelingen die ook beschikbaar zijn voor inwoners met een andersoortig laag inkomen. Armoede wordt bestreden waardoor minimahuishoudens, inclusief kinderen, beter kunnen participeren. De landelijk beschikbaar gestelde middelen voor armoedebestrijding zijn hier, naast eigen middelen, voor benut. Daarnaast zijn we de minima tegemoet gekomen met een financiële bijdrage om (duurzame) mondkapjes aan te schaffen. Naast het bieden van inkomensondersteuning helpen wij ook inwoners die kampen met (dreigende) schuldenproblematiek. De gemeente stuurt aan op een effectieve keten van schuldhulpverlening. We willen met een preventieve aanpak en integrale hulpverlening schuldenproblematiek voorkomen en bestrijden. Eind 2020 hadden 988 personen recht op een uitkering voor levensonderhoud. Dit betekent een stijging van 3% in 2020.

In hoofdstuk 6.1 (Werk) wordt ingegaan op re-integratie van inwoners en in hoofdstuk 6.2 (Inkomen) op het verstrekken van uitkeringen en overige vormen van inkomensgerelateerde ondersteuning..

6.1 Werk

Doelstellingen

6.1.1 Stimuleren inclusieve arbeidsmarkt

We ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren op de arbeidsmarkt. Wij werken langs drie sporen: van werk naar werk, van school naar werk en van uitkering naar werk. Er is extra aandacht voor de groep van statushouders.

We volgen de aanpak uit het Programmaplan Inclusieve Arbeidsmarkt en het Regionaal arbeidsmarktbeperkingsplan Werken aan Werk. Voor 2020 zijn vijf maatregelen geformuleerd.

Maatregelen

Dienstverlening aan ondernemers

Omschrijving (toelichting)

In regionaal verband versterken wij de samenwerking met het Werkgeversservicepunt (WSP). Het regionale WSP werkt nauw samen met het lokale ondernemersloket, zodat ondernemers integraal geadviseerd kunnen worden op het gebied van economie, werkgelegenheid en duurzaam ondernemen.

Kwaliteit (toelichting)

De samenwerking met het Werkgeversservicepunt (WSP) is regionaal verbeterd en versterkt. In verband met de coronacrisis is er eind 2020 een regionaal mobiliteitscentrum opgezet, dat door de crisis getroffen ondernemers helpt bij het vinden van ander werk. De dienstverlening met betrekking tot de inkomensondersteuning voor ondernemers (Tozo en Bbz) werd gedaan via het regionale loket van de gemeente Hilversum. In 2020 hebben ruim 1500 ondernemers in Gooise Meren een Tozo-uitkering ontvangen.

Verkennen opleidingsaanbod

Omschrijving (toelichting)

Wij verkennen met de regiogemeenten en onderwijsinstellingen of het opleidingsaanbod past bij de huidige en toekomstige vraag vanuit de arbeidsmarkt. Dat doen wij door overleg met werkgevers, door personeelontwikkelingen te volgen en door de arbeidsmarkt voortdurend te analyseren.

Kwaliteit (toelichting)

In samenwerking met de regiogemeenten en onderwijsinstellingen is beoordeeld of het opleidingsaanbod past bij de huidige en toekomstige vraag vanuit de arbeidsmarkt. De coronacrisis is daarop van invloed, omdat sectoren als bijvoorbeeld horeca en toerisme getroffen zijn en veel minder personeelsvraag hebben. Op basis van deze ontwikkelingen in de arbeidsmarkt zijn nieuwe, regionale leerwerktrajecten ontwikkeld, onder andere in de zorg- en technieksector.

Aandacht voor kwetsbare jongeren

Omschrijving (toelichting)

Wij hebben kwetsbare jongeren in beeld. Wij bieden hen een sluitende aanpak naar de arbeidsmarkt met een traject dat gericht is op scholing, werk en -wanneer nodig- hulpverlening.

Kwaliteit (toelichting)

Negen procent van het uitkeringsbestand bestaat uit jongeren. We begeleiden jongeren intensief bij het vinden van werk of scholing om een uitkering te voorkomen of de looptijd te beperken. De jeugdconsulent wordt ingezet om jongeren een startkwalificatie te laten behalen. Door de coronacrisis hadden jongeren meer moeite met het vinden en behouden van werk. Als reactie hierop heeft het Rijk de wachttijd van vier weken voor het verstrekken van een uitkering (tijdelijk) versoepeld.

Trajecten voor statushouders

Omschrijving (toelichting)

Wij hebben statushouders met een bijstandsuitkering in beeld. Wij bieden hen een traject aan gericht op ontwikkelen van taalvaardigheden en/of begeleiding naar de arbeidsmarkt.

Kwaliteit (toelichting)

De statushouders met een bijstandsuitkering zijn in beeld gebracht. Er zijn voorzieningen ingekocht die zijn gericht op de ontwikkeling en uitstroom van statushouders. Eind 2020 zijn 147 statushouders in een re-integratietraject opgenomen. Door de coronacrisis is in veel gevallen de duur van (opleidings)trajecten langer geworden.

Vorbereiden nieuwe Wet Inburgering

Omschrijving (toelichting)

De nieuwe wetgeving voor inburgering gaat in per 2021. In de aanloop hiernaartoe treffen we in 2020 voorbereidingen om statushouders passende begeleiding en scholing te bieden. Wij realiseren de brede intake en bevorderen participatie en begeleiding naar werk.

Kwaliteit (toelichting)

Bij statushouders is een brede intake afgenomen op gebied van taal, opleiding, schulden en afstand tot de arbeidsmarkt. Op basis hiervan zijn goede diagnoses opgesteld om een passende voorziening aan te bieden. Omdat de nieuwe Wet inburgering is uitgesteld tot 1 januari 2022 zijn de in 2020 geplande voorbereidingen op de (invoering van) de wet uitgesteld tot 2021.

6.2 Inkomen

Doelstellingen

6.2.1 Bieden van inkomensondersteuning

Wij bieden inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien een passende inkomensvoorziening.

Maatregelen

Bieden van passende inkomensvoorziening

Omschrijving (toelichting)

Wij bieden inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien een vangnet door hen een passende inkomensvoorziening te geven. Wij streven ernaar deze inwoners te geven waar ze recht op hebben en hierover, tijdig, juist en in begrijpelijke taal te communiceren. Dat doen wij door: (1) het geven van voorlichting op de website, in de spreekkamers, tijdens informatiebijeenkomsten en jaarlijkse dienstverleningsgesprekken; (2) elke aanvraag te laten screenen door handhaving; (3) fraude alert te zijn; en (4) adequaat terug- en in te vorderen.

Kwaliteit (toelichting)

Wij streven ernaar inwoners te geven waar ze recht op hebben. Uit het oogpunt van rechtmatige verstrekking van voorzieningen zijn -conform ons beleid- alle aanvragen door handhaving beoordeeld op juistheid en volledigheid. Door de coronamaatregelen hebben we minder inwoners fysiek gesproken en hebben we meer telefonische en digitale klantcontacten gehad. Eind 2020 ontvingen 988 personen een uitkering voor levensonderhoud in Gooise Meren.

Individuele studietoelage

Omschrijving (toelichting)

In de verordening Werk en Participatie 2018 is de individuele toeslag opgenomen. Studenten die vanwege medische beperkingen geen bijbaan hebben, kunnen voor deze toeslag in aanmerking komen. De regering heeft aangekondigd dat in 2020 de hoogte van de studietoelage wordt geüniformeerd en dat de criteria wijzigen. Wij nemen deze wijzigingen adequaat over in ons beleid en de uitvoering daarvan.

Kwaliteit (toelichting)

In de verordening Werk en Participatie is de wettelijk vastgestelde individuele toeslag opgenomen voor studenten die vanwege medische beperkingen geen bijbaan hebben. In 2020 hebben 8 inwoners deze toeslag ontvangen. De regering had aangekondigd dat in 2020 de hoogte van de studietoelage zou worden geüniformeerd en dat de criteria zouden worden gewijzigd. De datum van wijzigingen is opgeschoven. Wij passen de richtlijnen voor de Individuele studietoelage half 2021 aan in de verordening.

6.2.2 Tegengaan van armoede

De gemeente zet structureel in op armoedebestrijding door verschillende minimaregelingen in te zetten. In 2020 wordt extra aandacht besteed aan armoede onder kinderen. De gemeente ontvangt hiervoor structurele

middelen. Deze middelen worden enerzijds ingezet via het Kinder- en jeugdbudget en anderzijds via het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Armoede kan een oorzaak en/of een gevolg zijn van sociaal isolement. In de aanpak tegen eenzaamheid (zie programma 7) wordt hier aandacht aan besteed.

Maatregelen

Informatie verstrekken over minimaregelingen

Omschrijving (toelichting)

Wij bieden goede informatie en voorlichting aan inwoners over inkomensondersteuning en minimaregelingen. Wij geven in 2020 extra aandacht aan het vergroten van het gebruik van de regelingen door gezinnen met kinderen. Daarbij betrekken wij ook de intermediairs, zoals huisartsen en leerkrachten, die een belangrijke rol hebben in de signalering van kinderarmoede.

Kwaliteit (toelichting)

Inwoners zijn geïnformeerd over inkomensondersteuning en minimaregelingen die op hen van toepassing zijn. Wij wijzen hen op de mogelijkheden en ondersteuning vanuit de gemeente en op hun rechten en plichten bij het ontvangen van een voorziening. Daarnaast hebben wij alle (professionele) organisaties uit het werkveld van welzijn, zorg en onderwijs gevraagd om oog te hebben voor de signalen van problematiek in het algemeen - mogelijk versterkt door corona- en met name kinderarmoede. Wij gebruiken daarvoor onze reguliere contacten en communicatiekanalen. In 2020 is in 1029 huishoudens het Doe-budget toegekend en in 66 huishoudens de PC-regeling (voor aanschaf van een computer of laptop).

Samenwerken met Jeugdfonds Sport en Cultuur

Omschrijving (toelichting)

Wij werken samen met het Jeugdfonds Sport & Cultuur (JSC) waardoor kinderen die opgroeien in armoede kunnen deelnemen aan sport en/of culturele activiteiten. Het JSC vormt een aanvulling op de gemeentelijke minimaregelingen, waaronder het Kinder- en jeugdbudget. Onze samenwerkingsovereenkomst loopt tot en met 2020. In komend jaar onderzoeken wij - op basis van het bereik, de resultaten en ervaringen- of het contract met JSC wordt verlengd met ingang van 2021.

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben samengewerkt met het Jeugdfonds Sport & Cultuur (JSC) waardoor kinderen die opgroeien in armoede konden deelnemen aan sport en/of culturele activiteiten. Het JSC vormt een aanvulling op de gemeentelijke minimaregelingen, waaronder het Kinder- en jeugdbudget. In 2020 is de samenwerkingsovereenkomst verlengd voor het jaar 2021. In 2020 hebben 166 kinderen deelgenomen aan sportactiviteiten en 40 kinderen aan culturele activiteiten. Bij sport is een daling van deelname geconstateerd -van 232 (2019) naar 166- wegens de belemmeringen die door corona zijn ontstaan.

6.2.3 Dienstverlening bij schulden

Wij helpen inwoners bij het voorkomen en aanpakken van schulden. Schuldhulpverlening draagt bij aan de bestrijding van armoede en geeft inwoners meer mogelijkheden om te participeren in het sociale en maatschappelijke leven. Wij zorgen voor laagdrempelige toegang tot dienstverlening en samen met de uitvoerende organisaties zetten wij in op preventie en 'vroeg er bij zijn'. In 2020 werken wij op basis van het beleidsplan Hulp bij schulden 2019-2022 aan de volgende maatregelen.

Maatregelen

Beginnende schulden snel aanpakken

Omschrijving (toelichting)

We pakken beginnende schulden aan. We maken voor signalering, hulpverlening en doorverwijzing (samenwerkings)afspraken met organisaties zoals Versa Welzijn, SchuldHulpMaatje, Humanitas en de Kredietbank Nederland. We organiseren toegankelijke hulpverlening in de wijken.

Ook zetten we in op het actief informeren van intermediairs over schuldhulpverlening en aanverwante onderwerpen zoals inkomensondersteuning en kwijtscheldingen. Dit doen wij omdat intermediairs (scholen, huisartsen, verpleging en sportverenigingen) ogen en oren zijn ten aanzien van vroegsignalering en doorverwijzing. Een voorwaarde voor goede doorverwijzing is dat intermediairs goed geïnformeerd zijn over de (gemeentelijke) voorzieningen.

Kwaliteit (toelichting)

De voorlichting aan intermediairs is ingebed in de corona-communicatie. Er is extra ingezet op voorlichting via de Voedselbank en bibliotheek. Ook is extra bekendheid gegeven aan de mogelijkheid tot online schuldhulpverlening. Naast de afspraken met Versa Welzijn, SchuldHulpMaatje en Kredietbank Nederland in het kader van beginnende schulden snel aanpakken, is eind 2020 een pilot gestart met budgetcoaching via een app. Deze dienstverlening is bedoeld voor mensen met beginnende schulden, geldzorgen en ten behoeve van nazorg na een schuldhulpverleningstraject. Verder is het in 2020 voor inwoners mogelijk gemaakt op een eenvoudige wijze na te gaan of men in aanmerking komt voor een financiële regeling via Bereken uw recht. In 2020 waren 43 inwoners opgenomen in een schuldsaneringstraject. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de wettelijke verplichting ten aanzien van vroegsignalering van schulden per januari 2021.

Bieden van voorlichting en financiële educatie

Omschrijving (toelichting)

Wij zetten in op goede voorlichting over dienstverlening bij het voorkomen en oplossen van schulden. Wij stemmen met scholen af hoe financiële educatie een structurele plek kan krijgen binnen het onderwijsprogramma. Wij geven lokale bekendheid en invulling aan de (landelijke) campagne voor de Week van het geld.

Kwaliteit (toelichting)

Scholen zijn begin 2020 geattendeerd op de Week van het geld (medio maart) en het aanbod waarvan het onderwijs gebruik kan maken voor financiële educatie. Vanwege de coronacrisis is de Week van het geld landelijk geannuleerd.

Op het voorgezet onderwijs wordt steeds meer aandacht besteed aan financiële educatie. Het onderzoek of en in welke vorm financiële educatie een structurele plek kan krijgen binnen het onderwijsprogramma van het primair onderwijs is uitgesteld in verband met corona.

Intensivering van de samenwerking

Omschrijving (toelichting)

Wij zetten in op een intensieve samenwerking van en met de hulpverlenende organisaties. Wij organiseren netwerk- en kennisbijeenkomsten. Wij agenderen (het belang van) schuldhulpverlening in interdisciplinair overleg o.a. binnen de netwerken van jeugd- en gezinszorg.

Kwaliteit (toelichting)

In 2020 zijn er diverse netwerk- en kennisbijeenkomsten gepland met als doel van de samenwerking tussen de ketenpartners te intensiveren en stappen te zetten binnen schuldhulpverlening, maar ook rondom armoede en inclusie. De bijeenkomsten hebben niet plaatsgevonden in verband met de maatregelen rondom corona.

Beleidsindicatoren

Taakveld 6. Sociaal Domein

N r.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2019 GM	Begroot 2020 GM	Realisatie 2020 GM	Realisatie 2020 Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving	Toelichting
21.	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 75 jaar	LISA	623	642,6			Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-75 jaar.	Op basis van gerealiseerde cijfers 2018. Cijfers voor deze lijst van indicator en zijn pas bekend na 01-03
23.	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	3%	2,8%			Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	Op basis van gerealiseerde cijfers 2015.

2 4.	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	70,3%	68,5%			Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	Op basis van gerealiseerde cijfers 2018.
2 6.	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	1,0%	1,04%			Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	Op basis van gerealiseerde cijfers 2015. Op de bron-site staat aangegeven dat de cijfers medio september zouden worden geactualiseerd.
2 7.	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	249,6	200	399,9	436,8	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	Op basis van gerealiseerde cijfers 2020.
2 8.	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	21,7	20	77,4	199,7	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Op basis van gerealiseerde cijfers 2020.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019	Prim. Begroting 2020	Begroting 2020 (na wijziging)	Realisatie 2020
Lasten				
622 BUIG	14.480	14.554	27.867	23.801
623 Werkvoorziening	3.697	3.748	4.543	4.304
624 Minimabeleid	2.264	2.036	2.058	2.263
625 Sociale recherche	468	514	530	431
Totaal Lasten	20.910	20.852	34.998	30.799
Baten				
622 BUIG	-13.535	-12.491	-26.651	-23.409
623 Werkvoorziening	-21	-120	-120	-46
624 Minimabeleid	-53	-28	-28	-51
625 Sociale recherche	-365	-402	-402	-383
Totaal Baten	-13.974	-13.040	-27.200	-23.889
Resultaat voor bestemming	6.935	7.812	7.798	6.910
Onttrekkingen				
622 BUIG	-1.238	-215	-215	-115
623 Werkvoorziening	0	0	-444	-544
Totaal Onttrekkingen	-1.238	-215	-659	-659
Resultaat na bestemming	5.697	7.597	7.139	6.252

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen Realisatie 2020 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2020		
Onderdeel programma 6	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelastingen:</i> Doorbelasting kosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie verschillenanalyse programma 9.	51	V
<i>BUIG:</i> De uitkeringslasten in het kader van de BUIG zijn € 516k (V) lager dan geraamd, hiervan wordt € 124k verklaard door een vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren. De opbrengsten uit terugvordering en verhaal zijn hoger dan geraamd (€ 55k V).	571	V
<i>TOZO:</i>	0	

De TOZO wordt 100% vergoed door het Rijk en wordt uitgevoerd door gemeente Hilversum. Wij hebben de over 2020 ontvangen rijksbijdrage doorbetaald aan Hilversum. De werkelijke lasten over 2020 zijn € 3.140k (V) lager dan waar we op basis van het voorschot rekening mee hadden gehouden. Het verschil moet aan het rijk worden terugbetaald en leidt dus tot een verlaging van de baten met € 3.140k (N)		
<i>Schuldhelpverlening:</i> In het budget voor schuldhelpverlening is rekening gehouden met de effecten van de zgn. vroegsignalering, waardoor een grotere doelgroep bereikt zou kunnen worden. Door vertraging aan de kant van de wetgever is vroegsignalering echter pas mogelijk vanaf 2021. De lasten voor schuldhelpverlening zijn uiteindelijk - evenals vorig jaar - lager dan geraamd (€ 247k V).	247	V
<i>Re-integratie:</i> De lasten voor re-integratie zijn € 74k (v) lager dan geraamd. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat door corona een aantal re-integratietrajecten niet kon worden opgestart.	74	V
<i>Minimabeleid:</i> Mede onder invloed van de coronacrisis zijn de lasten van het minimabeleid (bijzondere bijstand, specifieke miniregelingen en kwijtscheldingen) in totaal € 176 k (N) hoger dan geraamd.	-176	N
Overige verschillen < € 70k	121	V
Totaal	888	V